

apsurdnih rezultata. Da bi pravo na obrazovanje bilo efektivno neophodno je i da država zvanično prizna studije koje su se odvijale na drugom jeziku, koji nije u službenoj upotrebi.

U Republici Srbiji je prema Ustavu u službenoj upotrebi srpski jezik i ćirilčno pismo a službena upotreba drugih jezika i pisama se uređuje Zakonom o službenoj upotrebi jezika i pisma koji predviđa da opštine utvrđuju svojim statutom kad su i jezici manjina u službenoj upotrebi na njihovoj teritoriji. Garanti ostvarenja ovog prava su pre svega gradovi i opštine, jer se pravo na službenu upotrebu jezika konkretno realizuje pre svega u ustanovama lokalne zajednice. Prema Zakonu o zaštiti nacionalnih manjina, u ravnopravnu službenu upotrebu uvodi se jezik i pismo nacionalne manjine, ukoliko procenat pripadnika te nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na njenoj teritoriji dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva.

Zakon o zaštiti nacionalnih manjina u članu 11 garantuje i da se na toj teritoriji imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu. Nacionalni saveti nacionalnih manjina predlažu uvođenje jezika i pisma nacionalne manjine kao službenog jezika u jedinici lokalne samouprave i utvrđuje tradicionalne nazive jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta i drugih geografskih naziva na jeziku nacionalne manjina (čl. 22 ZNSNM).

Ustav Republike Srbije propisuje pravo pripadnika nacionalne manjine da na svom jeziku koriste svoje ime i prezime (čl. 37, st. 3). Pored ovog prava, Zakon o zaštiti nacionalnih manjina garantuje i upisivanje ovih ličnih imena u sve javne isprave, službene evidencije i zbirke ličnih podataka prema jeziku i pravopisu pripadnika nacionalne manjine (čl. 9). Zakon o službenoj upotrebi jezika i pisma propisuje da službena upotreba jezika i pisma podrazumeva i izdavanje javnih isprava, vođenje službenih evidencija i zbirke ličnih podataka na jezicima nacionalnih manjina i prihvatanje isprava na tim jezicima kao punovažnih (čl. 11).

Nezavisno od toga da li je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi u jedinici lokalne samouprave, Zakon o matičnim knjigama⁸⁰⁸ propisuje da se imena pripadnika nacionalnih manjina upisuju u matične knjige prema jeziku i pravopisu nacionalne manjine. Nastava za pripadnike nacionalnih manjina se odvija na maternjem jeziku, a izuzetno dvojezično ili na srpskom jeziku, što garantuje Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (čl. 9, st. 2).

Savetodavni komitet je u Trećem mišljenju o primeni Okvirne konvencije primetio da je implementacija prava na upotrebu manjinskih jezika neujednačena na teritoriji Srbije. Uvođenje manjinskih jezika kao službenog jezika je sporije van Vojvodine. Pohvalno je to što je bosanski jezik uveden kao službeni u Prijepolju ali je zabrinjavajuće to što je Opština Priboj odbila da uvede bosanski kao službeni jezik, uprkos preporuci Zaštitnika građana da ta opština preduzme sve potrebne mere kako bi omogućila ostvarivanje prava na službenu upotrebu bosanskog jezika i pisma.